

ZÁVĚR

Základním problémem při tvorbě předkládané analýzy byla otázka, **jak definovat venkovský prostor**. Může to být neurbanizované území, složené z jednotlivých sídel, obce venkovského (neměstského) charakteru, venkovské regiony (okresy). Jsou možné i další přístupy. V zájmu zachování co nejširší datové základny pro hodnocení jsme zvolili jako **základní statistickou jednotku obec**, samozřejmě s tím vědomím, že její území není v naprosté většině případů homogenní. Především na okrajích větších měst jsou území, ve kterých lidé žijí venkovským stylem života. Přesto jsou započtení v rámci celé obce do měst. Naopak existují menší obce, především v okolí velkých měst, ve kterých lidé žijí převážně městským stylem života. Ty naopak započítáváme do venkovského prostoru.

Různými variantami vymezení venkova jsme se zabývali v převážně metodických materiálech, které jsme publikovali v letech 2007 a 2008. Na základě diskuse v rámci statistických orgánů i diskuse s odbornou veřejností jsme zvolili **celorepublikově porovnatelné vymezení venkova** takto:

- **Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km², pokud nejsou sídlem správního obvodu obce s rozšířenou působností nebo vyššího územního celku.**

Na základě tohoto vymezení jsme zpracovali statistické hodnocení vybraných oblastí v kapitole 3. Také v kartogramech zobrazujících celou Českou republiku je použito toto vymezení.

Pro **podmínky Jihočeského kraje** jsme zvolili vymezení velmi obdobné. Po dohodě s pracovníky krajského úřadu jsme preferovali jednoduchost vymezení a srozumitelnost stanoveného kritéria.

- **Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 3 000 obyvatel.**

Toto vymezení bylo využito v kapitole 2, stejně jako v kartogramech zobrazujících Jihočeský kraj. Porovnáme-li zařazení obcí v Jihočeském kraji podle republikového a krajského vymezení, nacházíme rozdíl pouze v zařazení 3 obcí. Jedná se o obce Dobrá Voda u Českých Budějovic a Rudolfovo v okrese České Budějovice a Nová Včelnice v okrese Jindřichův Hradec. V těchto obcích k 31. 12. 2008 žilo 7 247 obyvatel, t.j. 1,1 % obyvatel kraje, jejich rozloha činila pouze 0,1 % kraje.

V úvodní části publikace jsme si **položili 4 základní otázky**, na které jsme se pokusili najít odpovědi:

1. Jak významnou roli v kraji zaujímá venkovský prostor, jaké jsou hlavní rozdíly mezi městským a venkovským prostorem kraje?
2. Existují uvnitř venkovského prostoru kraje významné regionální rozdíly?
3. Co je charakteristické pro zemědělství a lesnictví v kraji?
4. Jaké ukazatele má k dispozici statistika pro porovnání rozdílů mezi městským a venkovským prostorem?

Jihočeský kraj je nutno **považovat za více venkovský** než je průměr České republiky. Podle celorepublikové varianty vymezení žije na jihočeském venkově 251,5 tis. obyvatel, což představuje přibližně 40 % obyvatel kraje. Podíl venkovského obyvatelstva je tedy zhruba o 10 procentních bodů vyšší než je celostátní průměr. Rozloha takto vymezeného venkova dosahuje 8,5 tis. km², což je cca 85 % celkové plochy kraje. Z celkového počtu 623 obcí považujeme (podle celorepublikového vymezení) 587 obcí za venkovské. Podíl venkovských obcí se tedy pohybuje kolem 94 % a je o 2,5 procentního bodu vyšší než je podíl venkovských obcí v České republice.

Na nízké zalidněnosti se především podílejí přírodní podmínky (zastoupení hor, lesnatost). V Jihočeském kraji se méně zalidněné oblasti vyskytují zejména v jihozápadní hornaté části. V tomto prostoru je hustota zalidnění menší než 10 obyvatel na km². Především nízká hustota zalidnění v těchto regionech vede ke skutečnosti, že Jihočeský kraj má **nejmenší hustotu obyvatelstva mezi kraji České republiky**. To na jedné straně znamená menší zatížení životního prostředí, ale na druhé straně horší životní podmínky, nižší dostupnost služeb a vyšší náklady pro zkvalitňování technické i občanské vybavenosti sídel.

V letech 2001 až 2008 se v kraji projevoval **úbytek obyvatelstva přirozenou měnou**, i když s různou intenzitou. Zatímco na venkově docházelo k úbytku, v městském prostoru byl zaznamenán přírůstek. Při prakticky stejné míře porodnosti je ve venkovském prostoru vyšší míra úmrtnosti než v prostoru městském. K tomu je nutno poznamenat, že v průběhu hodnoceného období se vzhledem k nárůstu porodnosti v posledních letech výsledky přirozené měny obyvatelstva v kraji i v celé republice postupně zlepšovaly a od roku 2006 je zaznamenáván větší počet narozených než zemřelých. Výsledky dosavadního průběhu letošního roku však naznačují, že několikaleté zvýšení porodnosti bude již zřejmě končit.

Důležitým ukazatelem demografického vývoje je **obecná míra plodnosti**, tedy počet živě narozených dětí na 1 000 žen ve věku 15 – 49 let. Ve venkovském prostoru Jihočeského kraje je vyšší než v prostoru

městském a také vyšší než v průměru venkovského prostoru České republiky. Naopak městský prostor vykazuje v tomto ukazateli v republice výsledky podprůměrné.

Druhou významnou složkou vývoje obyvatelstva je výsledek stěhování. V průběhu let 2001 až 2008 došlo ve venkovském prostoru Jihočeského kraje k **poměrně výrazným přírůstkům obyvatelstva stěhováním**, naopak v městském prostoru byly zaznamenány úbytky obyvatelstva migrací. Tyto tendence se s různou intenzitou potvrzují ve všech krajích České republiky. Dochází k procesu tzv. „suburbanizace“, kdy se lidé z větších měst stěhují do okolních obcí za lepšími podmínkami pro život, klidnějším a zdravějším životním prostředím, pohodlnějším bydlením a podobně. Přírůstky obyvatelstva venkova stěhováním se tedy netýkají rovnoměrně celého venkova, ale určitých oblastí, v našem kraji především okolí Českých Budějovic.

Při celkovém pohledu na demografický vývoj je patrné, že v celém kraji se každoročně počet obyvatel zvyšoval (s výjimkou roku 2001). **Podrobnější pohled na území kraje** však ukazuje značné rozdíly ve venkovském i městském prostoru. Pokud srovnáváme správní obvody obcí s rozšířenou působností, k největšímu nárůstu počtu obyvatel venkovského prostoru došlo na Českobudějovicku (téměř výhradně stěhováním), na Českokrumlovsku (ze tří čtvrtin stěhováním) a na Kaplicku (ze tří pětín stěhováním). Naopak snížení počtu obyvatel bylo zaznamenáno na Dačicku (přirozenou měnou i stěhováním) a v oblasti Milevska, kde výsledek stěhování nenahradil úbytek přirozenou měnou. Podrobnější územní pohled je patrný z kartogramu Vývoj počtu obyvatel, který je umístěn na konci druhé kapitoly. **Nárůst počtu obyvatel** byl zaznamenán především v obcích **v centrální části kraje**, kdežto v obcích při hranicích kraje dochází spíše k úbytku.

Průměrný věk obyvatel venkovského prostoru v Jihočeském kraji dosahuje 40,2 roku a je nižší než v městském prostoru; rozdíl mezi venkovem a městem je však minimální (0,4 roku). Ve srovnání s republikovým průměrem je obyvatelstvo jihočeského venkova mírně starší a obyvatelstvo městského prostoru je mírně mladší. Věková struktura obyvatelstva venkovského i městského prostoru je v průměru kraje velmi podobná jako v průměru celé republiky. Dalším ukazatelem věkové struktury je tzv. „**index stáří**“. Při pohledu na mapu kraje jsou patrné vyšší hodnoty tohoto ukazatele v severní polovině kraje. Hodnot nad 130 % dosahuje ve venkovském prostoru SO ORP Milevsko, Blatná, Písek; naproti tomu hodnoty pod 80 % byly zaznamenány ve správních obvodech Kaplice, Český Krumlov a České Budějovice.

Značné rozdíly jsou ve **vzdělanostní struktuře obyvatelstva** venkovského a městského prostoru (dle SLDB 2001), a to jak v kraji, tak i v celé České republice. Podíl vysokoškoláků na obyvatelstvu ve věku 15 a více let je na venkově zhruba poloviční a podíl středoškoláků s maturitou je nižší téměř o 10 procentních bodů. Podíl **obyvatel s vysokoškolským vzděláním** je ve všech správních obvodech **vyšší v městském prostoru než v prostoru venkovském**. Ve venkovském prostoru vybočuje Českobudějovicko (8,4 %), vyšší podíl je také na Vimpersku. Naopak 4 % nedosahuje na Kaplicku, Blatensku, Vltavotýnsku a Trhosvinensku.

Při hodnocení **ekonomické oblasti** na venkově jsme významně limitováni disponibilními datovými zdroji. V aktuálním pohledu (za rok 2008) máme k dispozici pouze údaje o počtu registrovaných ekonomických subjektů (podle jejich sídla), kapacitách hromadných ubytovacích zařízení a o hospodaření obcí. V ostatních oblastech jsme museli vycházet z výsledků sčítání lidu 2001. **Počet registrovaných subjektů** na 1 000 obyvatel je **větší ve městech než na venkově**. Při srovnání s průměrem České republiky (bez Hl. města Prahy) dosahuje kraj lepších výsledků ve venkovském i v městském prostoru. Ve venkovském prostoru byla dosažena nejvyšší hodnota tohoto ukazatele v SO ORP Vimperk a naopak nejnižší na Jindřichohradecku. Ve venkovském prostoru byl proti roku 2000 zaznamenán větší **přírůstek počtu subjektů, zejména v terciárním sektoru** (zhruba dvojnásobný), a to hlavně na Českobudějovicku.

Rozdělení **kapacit ubytovacích zařízení** do venkovského a městského prostoru je ovlivněno především celkovou atraktivitou území z pohledu cestovního ruchu. Na Šumavě nebo v oblasti Lipna je větší část ubytovacích zařízení lokalizována ve venkovských obcích. Ve zbývající části kraje pak spíše převažuje umístění těchto zařízení v prostoru městském.

Rozdíly ve výši příjmů a tedy i výdajů obcí jsou ovlivněny především jejich velikostní strukturou a úzce souvisí s pravidly pro rozpočtové určení daní. V přepočtu na obyvatele jsou v letech 2003 až 2008 **daňové příjmy venkovských obcí nižší**, i když v kraji je rozdíl menší než v ostatních krajích ČR. Venkovské obce vykázaly v těchto letech vyšší podíl kapitálových výdajů než obce městské, poměr byl obdobný jako v ostatních krajích. Zajímavá je skutečnost, že v Jihočeském kraji bylo v obcích venkovského prostoru v tomto období jako v jediném kraji záporné saldo příjmů a výdajů.

V oblasti **trhu práce** musíme vycházet především z výsledků sčítání lidu, protože údaje v ekonomických statistikách jsou běžně zjišťovány výběrovým způsobem s dopočtem z výběrového na základní soubor pomocí matematickostatistických metod a data na nižších územních úrovních nejsou dostatečně reprezentativní. **Míra ekonomické aktivity** v Jihočeském kraji (61,5 % k 1. 3. 2001) převyšuje o 0,21 procentního bodu celorepublikovou hodnotu. Ve venkovském prostoru dosahuje 59,5 %. V městském prostoru je míra ekonomické aktivity zhruba o 3 procentní body vyšší (větší rozdíl je v míře ekonomické

aktivity žen). Výraznější rozdíly mezi venkovským a městským prostorem byly zaznamenány v **počtu obsazených pracovních míst** na 1 000 zaměstnaných trvale bydlících v obci. Údaje vycházejí z výsledků sčítání lidu 2001, kdy byla zjišťována také dojíždka do zaměstnání. V kraji připadalo na 1 000 zaměstnaných celkem 977 obsazených pracovních míst (zhruba jako v průměru ČR). Ve venkovském prostoru přitom hodnota ukazatele dosahovala 679 míst, v městském prostoru pak 1 156 míst. Tato disproporce samozřejmě musí být řešena dojíždkou do zaměstnání. V obci bydliště je zaměstnáno na venkově 37 % pracujících, v městském prostoru je to 74 %. Zatímco ve venkovském prostoru jsou podíly mužů i žen vyrovnané, v městském prostoru pracuje v místě bydliště více než 80 % žen (mužů necelých 70 %). V samotném venkovském prostoru je situace diferencovaná. V obci bydliště nachází zaměstnání téměř 51 % pracujících na Dačicku, ale pouze necelých 28 % na Českobudějovicku nebo Soběslavsku, kde se zřejmě projevuje přitažlivost velkých center.

Důležitým ukazatelem pro hodnocení **odvětvové struktury zaměstnaných** bydlících ve venkovském prostoru je podíl zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybolovu na celkovém počtu zaměstnaných. Hodnota tohoto ukazatele dosahuje ve venkovském prostoru kraje 16,2 % a přesahuje tak republikový průměr téměř o 5 procentních bodů (pouze v kraji Vysočina je podíl ještě vyšší). V městském prostoru je samozřejmě zaměstnanost v zemědělství nižší a představuje 3,5 % celkového počtu zaměstnaných, ale i tam značně převyšuje republikový průměr. Vzhledem k tomu, že tyto údaje jsou zpracovány podle místa trvalého pobytu, jedná se jednak o obyvatele okrajových částí měst a jednak o osoby, které za prací dojíždějí. V sekundární sféře (průmysl a stavebnictví) jsou podíly na venkově a ve městech v podstatě vyrovnané, v městském prostoru je pak samozřejmě vyšší podíl zaměstnaných v terciární sféře.

V oblasti nezaměstnanosti je nejdůležitějším ukazatelem míra nezaměstnanosti. Zvolili jsme dva způsoby jejího výpočtu, a to registrované uchazeče o zaměstnání k 31. 12. 2008 vztažené jednak k ekonomicky aktivním ze SLDB 2001 a jednak k počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let (dle definice OECD). První způsob výpočtu je oficiálně uznávaný, ale výhodou druhého způsobu je, že poměruje údaje za stejné období, což je důležité především v územích s většími změnami v počtu obyvatel. **Míra nezaměstnanosti** v Jihočeském kraji (5,14 % k 31. 12. 2008) je dlouhodobě jednou z nejnižších mezi kraji. Ve venkovském prostoru přitom dosahovala 5,76 % a v městském 4,76 %. Větší rozdíly jsou v míře nezaměstnanosti žen než v míře nezaměstnanosti mužů. Je však nutno poznamenat, že venkovský prostor v kraji nelze z tohoto hlediska pojímat jako sourodý celek, naopak existují oblasti s mnohem vyšší nezaměstnaností (např. Dačicko, Kaplicko, Českokrumlovsko, oblast kolem Milevska). **Podíl uchazečů o zaměstnání celkem na obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let** k 31. 12. 2008 (3,88 %) se nacházel pod celorepublikovým průměrem (4. místo mezi kraji). Ve venkovském prostoru představoval 4,06 % a v městském 3,76 %. Na venkově je mírně vyšší podíl uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let a také uchazečů v evidenci 1 rok a více. To zřejmě souvisí s obtížnějším hledáním volných pracovních míst.

V **oblasti bydlení** je základní rozdíl mezi venkovským a městským prostorem dán strukturou domovního fondu, tedy podílem bydlení v rodinných domech a bytových domech. Je samozřejmé, že ve venkovských oblastech je podíl bytů v bytových domech mnohem nižší, i když v řadě venkovských obcí byly postaveny i menší bytové domy. Ve venkovském prostoru je mnohem **vyšší podíl neobydlených bytů**, které jsou využívány převážně k rekreačním účelům. V Jihočeském kraji je tento podíl po kraji Libereckém druhý nejvyšší v republice, a to jak ve venkovském, tak v městském prostoru

Počet **bytů dokončených** v letech 2001 až 2008 byl v celém kraji v rámci České republiky nadprůměrný. Rozdíly mezi městským a venkovským prostorem jsou obdobné jako v celé České republice. Vyšší intenzita bytové výstavby byla na venkově, ale rozdíly mezi městem a venkovem nebyly příliš veliké. Zřejmě byly ovlivněny značným rozsahem bytové výstavby v okolí měst. Z kartogramu v druhé kapitole je patrný větší rozsah bytové výstavby i v některých obcích oblasti Lipna a na Šumavě. Zde se však jedná spíše o bytové jednotky následně využívané pro turistický ruch.

Průměrná obytná plocha dokončeného bytu nabývá v letech 2001 až 2008 ve venkovském prostoru hodnoty 80 m² a v městském prostoru je zhruba o 14 m² menší. Tento rozdíl však značně ovlivňuje výstavba malometrážních bytů a bytů v domech s pečovatelskou službou, která se koncentruje spíše do měst. Při posuzování extrémů je zřejmé, že relativně vyšší hodnotu ukazatele ovlivňuje intenzivní bytová výstavba v zázemí krajského města, kde se staví byty s relativně větší obytnou plochou (dosahují v průměru 95 m²).

Pro hodnocení oblasti **infrastruktury** statistické výkaznictví neposkytuje mnoho relevantních podkladů, které by umožňovaly zobrazovat rozdíly mezi venkovem a městem. Protože předpokládáme, že obce městského prostoru jsou sledovanými zařízeními vybaveny, soustředili jsme pozornost pouze na venkovský prostor. Pokud jde o vybavení základní školou, je ve venkovském prostoru Jihočeského kraje nadprůměrný podíl dětí ve věku 6 až 14 let bydlících v obcích bez základní školy (39 %) a proti roku 2000 se tento podíl ještě zvýšil. Mírně nižší proti republikovému průměru je také podíl obcí s ordinací praktického lékaře pro dospělé, ale vyšší je podíl obcí s ordinací praktického lékaře pro děti a dorost. Naproti tomu dobrých výsledků kraj dosahuje v počtu bytů v domech s pečovatelskou službou (v přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více

let). Ve venkovském prostoru je tato hodnota mezi kraji čtvrtý nejvyšší, v městském prostoru dokonce třetí nejvyšší.

Pokud jde o **technickou vybavenost**, lepší je situace v napojení obcí na kanalizaci s čistírnou odpadních vod, kde ve venkovském prostoru je napojeno více než 35 % obcí, což je čtvrtý nejlepší výsledek mezi kraji. Pokud jde o plynofikaci, je napojena v celém kraji pouze třetina obcí, což je nejnižší podíl mezi kraji ČR. Na tento stav má samozřejmě značný vliv rozlehlost Jihočeského kraje, nízká hustota zalidnění a roztržitost sídelní struktury.

Souhrnně lze říci, že existují rozdíly ve venkovském území Jihočeského kraje. Jako území nejvíce se rozvíjející, s nejlepší strukturou pracovních příležitostí, nižší nezaměstnaností a také s největší vybaveností lze hodnotit území kolem krajského města a také kolem dalších velkých měst. Naproti tomu hůře jsou na tom území při hranicích kraje, a to nejen při státní hranici, ale také při hranicích Jihočeského kraje s ostatními kraji.

Ze souhrnného vyhodnocení sledovaných ukazatelů vyplývá, že rozdíly **mezi venkovským a městským prostorem** jsou v Jihočeském kraji **zhruba v souladu s průměrnými hodnotami v rámci České republiky**. Na druhé straně jsou kraje, které se v těchto charakteristikách odlišují. Za nejvýznamnější lze považovat rozdíly mezi městským a venkovským prostorem v Karlovarském kraji, Ústeckém kraji a v některých směrech také ve Středočeském kraji, kde se projevuje vliv zázemí Hlavního města Prahy.

Pokud se týká srovnání jihočeského venkova s venkovským prostorem v ostatních krajích, nedosahuje Jihočeský kraj v žádném z vybraných ukazatelů maximální ani minimální hodnoty. Po kraji Vysočina máme druhý nejvyšší podíl zaměstnaných v primárním sektoru a k nejnižším mezi kraji patří míra nezaměstnanosti. V ostatních vybraných ukazatelích se jihočeský venkov pohybuje zhruba uprostřed pořadí krajů v rámci České republiky.

*****

Jihočeské zemědělství se na zemědělské produkci České republiky podílí téměř 11 % a mezi kraji se řadí na čtvrté místo. Větší objem zemědělské produkce vytváří Středočeský kraj (včetně Prahy s podílem na ČR 17 %), Jihomoravský kraj (12 %) a Vysočina (11 %). Podíl kraje na objemu živočišné produkce ČR představuje téměř 13 % (třetí nejvyšší podíl), zatímco na objemu rostlinné produkce je méně než 10 % (čtvrtý nejvyšší). Náš kraj zůstal **jediným krajem**, kde měla **živočišná výroba** po celé sledované období **převahu** nad rostlinnou výrobou a to i přesto, že objem živočišné produkce se snižoval. V rostlinné produkci se zemědělství kraje orientuje na obiloviny, zejména pšenici, více než jednu pětinu tvoří krmné plodiny, téměř 16 % olejniny a necelou desetinu brambory.

V zemědělských podnicích se sídlem v kraji **pracovalo** ke konci září roku 2007 více než **19 tisíc osob**. Víc než polovina z nich byla ve věku 45 až 64 let, třetina ve věku 25 až 44 let. Necelých 8 % pracovníků v zemědělství kraje je starších 65 let, podíl pracovníků do 24 let je nejnižší. Struktura zaměstnanců podle věku je v kraji přibližně stejná jako v celé republice. V porovnání se strukturálním šetřením z roku 2005 se v kraji mírně zvýšil počet pracovníků v nejmladší a nejstarší věkové kategorii.

Přepočtený počet pracovníků v zemědělství (na plně zaměstnané) je celostátně o 30 % nižší než počet pracovníků ve fyzických osobách. Příčinou je nejen sezónnost zemědělských prací, ale i struktura pracujících na rodinných farmách, kde je velmi rozšířená výpomoc dalších členů rodiny farmáře. Plocha zemědělské půdy v přepočtu na 1 plně zaměstnaného pracovníka v zemědělství je za Jihočeský kraj o něco vyšší než v celostátním průměru, plocha orné půdy je přibližně stejná.

Procento zornění představuje v rámci celé České republiky 73 %, v Jižních Čechách je **nižší** – v roce 2007 bylo 62 % - to je pátý nejnižší podíl. Po roce 2000 se ve struktuře zemědělské půdy snížil podíl orné půdy a tedy osevních ploch, naproti tomu **vzrostl podíl trvalých travních porostů** – ze 33 % v roce 2000 na 38 % v roce 2008. V osevních plochách dlouhodobě **rostou plochy olejnin** (především řepky) a naopak **klesají plochy brambor a píce** na orné půdě. I tak je podíl pícnin na orné půdě v kraji jeden z nejvyšších (vyšší pouze v kraji Vysočina a Pardubickém kraji).

Pokud jde o **hektarové výnosy**, jejich úroveň dlouhodobě roste zejména zásluhou stále výnosnějších odrůd, působí však na ně zásadním způsobem počasí v průběhu vegetačního cyklu rostlin. **Nejméně úrodným** rokem posledních let byl **rok 2003**, kdy bylo katastrofální sucho. Naopak **rok 2008** přinesl výborné vegetační podmínky pro většinu plodin, takže byly dosaženy **téměř rekordní výnosy** obilovin (nejvyšší po roce 2004) a brambor (nejvyšší po roce 2005). Rok 2008 byl příznivý pro pícniny na orné půdě, jejichž výnos byl nejvyšší od roku 2000, naopak pro řepku nebyly klimatické podmínky tak ideální, její výnos byl průměrný

Na hektarových výnosech a velikosti sklizňových ploch závisí výsledky **sklizně**. Sklizeň obilovin byla rekordní v roce 2004, kdy byly rekordní i výnosy, a druhá nejvyšší v roce 2008 – rok druhých nejvyšších výnosů (platí nejen pro období 2000 až 2008, ale i pro posledních 17 let). Rozdíl mezi rekordní sklizní a nejnižší sklizní v roce 2003 představuje u obilovin 58 %.

Ze **soupisů hospodářských zvířat** vyplývá, že jihočeští zemědělci omezili chov prasat (za 8 let o 25 %) a naopak rozšířili chov ovcí (za 8 let téměř dvojnásobně), koz (za 8 let o 30 %) a v posledních třech letech i chov koní. Stavby skotu se po několikaletém útlumu chovu v posledních dvou letech pozvolna zvyšovaly.

Největším chovatelem **skotu** je Jihočeský kraj a Vysočina; v těchto dvou krajích se chovalo 30 % všeho skotu ČR. Intenzitu chovu skotu má kraj třetí nejvyšší. Ve všech jihočeských **okresech** je **intenzita chovu skotu** poměrně **vysoká**, všude převyšuje průměrnou hodnotu za ČR.

Průměrná roční dojivost díky kvalitnějším plemenům vzrůstá, mezi lety 2001 až 2008 o 20 %, přesto je o desetinu nižší než průměr republiky. Průměrná snáška 1 slepice v Jihočeském kraji je 302 až 304 vajec za rok (v ČR v průměru 280 vajec). Výroba **masa** na jatkách v Jihočeském kraji proti roku 2001 klesla o desetinu, zejména vlivem poklesu výroby hovězího. To v současné době tvoří 20 % z produkce masa a 80 % tvoří vepřové (produkce drůbežího masa není v regionálním pohledu sledována).

Jihočeský kraj patří v rámci České republiky **k oblastem s nejvyšší lesnatostí**. Ani v rámci kraje však není lesnatost rovnoměrná, nejvyšší je v oblasti Šumavy a Novohradských hor. Z hlediska druhové skladby mají rozhodující podíl jehličnaté lesy, především smrkové, i když v hodnoceném období se podíl listnatých lesů mírně zvyšuje. Věková skladba porostů je v kraji, stejně jako v celé republice, nerovnoměrná, problémem je především nižší zastoupení porostů do 60 let. Zdravotní stav lesa je charakterizován především stupněm defoliace (odlistění). V průměru kraje odpovídají tyto hodnoty hodnotám v celé ČR, ale lesní porosty s relativně vysokým stupněm poškození v kraji také najdeme, a to především na Prachaticku a Českokrumlovsku. Zásoba dřevní hmoty přesahuje 100 mil. m³, roční objem těžby se pohybuje mezi 2 až 5 mil. m³ dřevní hmoty.

Významnou roli v Jihočeském kraji hraje také **rybářství**. V kraji je vyšší podíl vodních ploch, především na Třeboňsku, Blatensku a Českobudějovicku. Značná část vodních ploch je využívána k chovu ryb, který má v kraj staletou tradici. Nejvýznamnější chovanou rybou je kapr. Celkově pochází z Jihočeského kraje zhruba polovina produkce ryb v České republice.

*****

Problematika venkova je jednou z prioritních os **Programu rozvoje Jihočeského kraje na roky 2007 až 2013**. Existuje samozřejmě **mnoho dalších možností vymezení venkova** a také další ukazatele, které mohou popisovat rozdíly mezi městským a venkovským prostorem. Přehled ukazatelů, které má ČSÚ k dispozici, je uveden v příloze č 1. V současné době máme zpracovány databáze těchto ukazatelů v členění podle obcí. Z nich je možno zpracovat další podklady pro hodnocení venkova v našem kraji.